

اقتصاد دریامحور

- نویسنده: بابک حاجیان
- ژانر و دسته‌بندی: اقتصاد صنعتی، حمل و نقل و تجارت جهانی
- مشخصات نشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، چاپ اول، ۱۴۰۱

چکیده: عجین شدن اقتصاد دریا با زندگی امروز بشر نشان از اهمیت صنایع و خدمات دریایی دارد. صنایع دریایی به‌عنوان مادر و موتور محرک بسیاری از بخش‌های اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای در قالب راهبردهای دریایی در سطح ملی و بین‌المللی برخوردار شده‌اند که این راهبردها مجموعه‌ای از اهداف اقتصادی، راهبردی و حتی نظامی را دنبال می‌کنند .موفقیت در این عرصه به توان بهره گیری از نیروی انسانی متخصص، تجهیزات پیشرفته و تدوین قوانین و مقررات جامع بستگی دارد؛ مجموعه عواملی که مفهومی به نام «قدرت دریایی» را در جهان امروز شکل داده‌اند که ارتباطی تنگاتنگ با قدرت و امنیت ملی آن‌ها پیدا کرده است. شواهد نشان می‌دهد کشورهایی مانند نروژ، سنگاپور و کره‌جنوبی که از ظرفیت دریایی خود به خوبی استفاده کرده‌اند، رشد چشمگیری را به واسطه مدیریت صحیح منابع دریایی و سرمایه‌گذاری هدفمند در این بخش پیدا کرده‌اند. در این میان، ایران با دسترسی به آب‌های راهبردی خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر، پتانسیل بالایی برای توسعه دریامحور دارد. با توجه به چنین ویژگی‌های ژئواستراتژیک، اقتصادی و زیستی، اقتصاد دریامحور نه تنها باید به‌عنوان یکی از پایه‌های توسعه پایدار کشور مورد توجه قرار گیرد، بلکه نقش آن در حفظ امنیت ملی، ارتقاء کیفیت زندگی ساکنان نوار ساحلی، افزایش تولید ناخالص داخلی، تنوع بخشی به ساختار اشتغال و حفاظت از زیست‌بوم‌های آبی باید در کانون برنامه‌ریزی‌های راهبردی قرار گیرد. در این راستا، اتخاذ رویکردی یکپارچه، فرابخشی و مبتنی بر علم و فناوری می‌تواند پیشران حرکت به سوی یک الگوی توسعه ملی پایدار و آینده محور باشد.

کتاب «اقتصاد دریامحور» ماحاصل ماه‌ها تحقیق و تامل در مورد نقش دریاها و اقیانوس‌ها در اقتصاد جهانی و ملی است. هدف از نگارش آن صرفا بررسی جنبه‌های اقتصادی فعالیت‌های دریایی نیست، بلکه تاکید بر ضرورت حفظ و پاسداری از این منابع بی‌نظیر برای نسل‌های آینده نیز هست. اقتصاد دریا محور مفهومی است که در سال‌های اخیر توجه بسیاری از سیاست‌گذاران، پژوهشگران و فعالان محیط‌زیستی را به خود جلب کرده است. این مفهوم فرصت‌های بی‌شماری برای توسعه پایدار در اختیار کشور قرار می‌دهد، اما در عین حال چالش‌های بزرگی نیز به همراه دارد. کتاب حاضر تلاش کرده است تا ضمن ارائه تصویری جامع از اقتصاد دریامحور، فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی ایران در این زمینه را بررسی کرده و راهکارهای عملی برای بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های دریایی ارائه دهد.

فصول این کتاب را:

۱- مبانی و ماهیت اقتصاد دریامحور، ۲- ظرفیت‌های اقتصادی دریا، ۳- چالش‌ها و مشکلات اقتصاد دریامحور در ایران، ۴- اقتصاد دریامحور و توسعه پایدار، ۵- تجربه‌های جهانی در اقتصاد دریامحور،۶- سیاست‌ها و قوانین اقتصاد دریامحور، ۷- راهکارهای توسعه اقتصاد دریامحور و ۸- چشم‌انداز اقتصاد دریامحور در ایران تشکیل می‌دهند.

کتاب با یک سخن پایانی در منشور ملی اقتصاد دریامحور ایران و مروری بر مسیر طی شده کتاب به پایان می‌رسد.